

ISLAB hyvinvointiyhtymän lausunto työryhmämietinnöstä hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Hallitus 21.02.2025 § 25
25/00.01.02/2025

Valmistelija Toimitusjohtaja Felin Elina

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 20 päivänä helmikuuta 2024 työryhmän valmistelemaan hankintalainsäädännön muutoksia pääministeri Petteri Orpon hallituksen hankintalakiin liittyvien hallitusohjelmakirjausten mukaisesti. Työryhmä päätti työnsä 30.11.2024 ja luovutti hallituksen esityksen muotoon laaditun ehdotuksensa työ- ja elinkeinoministeriölle tammikuussa 2025.

Hankintalakiin esitetyllä 10 % vähimmäisomistusvaatimuksella olisi toteutuessaan merkittävät kielteiset vaikutukset ISLAB hyvinvointiyhtymän toimintaan.

ISLAB tukeutuu pienomistajana merkittävässä määrin hyvinvointialueiden kanssa yhteisiin in-house yhtiöihin kriittisissä tukipalveluissa. Muutoksen myötä hyvinvointiyhtymä ei voisi enää käyttää jäseninään toimivien hyvinvointialueiden kanssa yhdessä omistamiaan in-house yhtiöitä.

Hyvinvointiyhtymä toimii hyvinvointialueen kanssa samoissa tiloissa: yliopistosairaalassa, keskussairaaloissa, sote-keskuksissa, sote- asemilla ja sote-pisteissä. Jatkossa hyvinvointiyhtymän tulisi rakentaa päällekkäiset tukipalvelutoiminnot (ict, siivous, työvaatteet, logistiikka, keskusvarasto) ko. kohteisiin pelkästään

hyvinvointiyhtymän näytteenotto- ja laboratoriopalveluja varten, kun yhteisiä resursseja ei voitaisi enää hyödyntää.

Muutos kasvattaisi merkittävästi hyvinvointiyhtymän ja sitä kautta hyvinvointialueiden jatkuvia kustannuksia, koska hyvinvointialueen kanssa yhteisiä tukipalveluresursseja ei voitaisi enää käyttää.

Lisäksi muutos aiheuttaisi mittavat kertakustannukset hyvinvointiyhtymälle. Hyvinvointialueille muodostuisi myös suoria muutoskustannuksia mm. hyvinvointiyhtymän ja hyvinvointialueen ICT-järjestelmien integraatioiden uudelleen rakentamisesta.

Muutoksen vaikutuksia ei ole asianmukaisesti arvioitu lausunnolla olevassa mietinnössä. Hallitsematon muutos julkisen sektorin kriittisiin tukipalveluihin on merkittävä riski nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa.

Vähimmäisomistusvaatimusta koskeva esitys ei huomioi myöskään hallitusohjelman kirjausta yleisen edun huomioimisesta eikä potilasturvallisuuden ja huoltovarmuuden turvaamista.

Hyvinvointiyhtymän tuottamat laboratoriopalvelut ovat kriittisiä terveydenhuollolle 24/7, jokaisella hetkellä ja kaikissa tilanteissa. Laboratoriopalveluille välttämätöntä ovat tietojärjestelmät sekä häiriötön ja turvallinen tietoliikenne. Nykyisellään tämä varmistetaan hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän yhdessä omistaman in-house yhtiön avulla, mikä ei olisi enää vähimmäisomistusvaateen myötä mahdollista.

Liitteenä esitys ISLAB hyvinvointiyhtymän lausunnoksi asiassa.

Esittelijä	Toimitusjohtaja Felin Elina
Päätösehdotus	ISLAB hyvinvointiyhtymä antaa asiassa liitteenä olevan lausunnon.
Päätös	Esittelijä muutti päätösehdotustaan niin, että lausuntoon lisätään ehdotus ulosmyyntirajan ja kilpailutusrajojen yhtenäistämisestä EU-lainsäädännön kanssa.

Päätösesitys hyväksyttiin.

Liitteenä olevaan lausuntoon on päätöksen perusteella lisätty teksti ”Haittoja voidaan pienentää säätämällä samalla ulosmyyntirajasta EU-hankintadirektiivin mukaisesti, jolloin sidosyksikön liikevaihdosta 20 % voi suuntautua muille kuin omistajille nykyisen 5 %/500 000 euron sijaan. Tällöin sidosyksikkö voisi ulosmyyntirajojensa puitteissa osallistua julkisten hankintojen kilpailutuksiin. Byrokratian keventämiseksi hankintojen kynnysarvot tulisi säätää EU lainsäädännön mukaisesti ja luopua kansallisista rajoista.”